

**UCHWAŁA NR XXIX/302/2021
RADY POWIATU WODZISŁAWSKIEGO**

z dnia 27 maja 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie
Wodzisławskim na lata 2021-2025**

Działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 920), w związku z art.6 ust.3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 i 956)

**Rada Powiatu Wodzisławskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Wodzisławskim na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wodzisławskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Adam Krzyżak

Załącznik do uchwały Nr XXIX/302/2021
Rady Powiatu Wodzisławskiego
z dnia 27 maja 2021 r.

**Powiatowy Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Powiecie Wodzisławskim
na lata 2021 - 2025**

Wodzisław Śląski 2021 r.

Spis treści

Część I

1. Wprowadzenie teoretyczne	3
2. Przemoc w rodzinie w świetle obowiązujących przepisów prawa	6
2.1 Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie	6
3. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu wodzisławskiego	9
3.1. Odniesienie wobec osób doznających przemocy w rodzinie...9	
3.2. Odniesienie wobec osób stosujących przemoc	13
4. Ocena skuteczności wybranych form wsparcia	17
4.1 Procedura „Niebieskiej Karty”	17
4.2. Zapewnienie schronienia	20
4.3. Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy, po opuszczeniu Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka	24
5. Zasoby instytucjonalne Powiatu Wodzisławskiego	27
5.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	27
5.2. Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim	29
5.3. Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych w Gorzyczkach	30
6. Cel strategiczne i kierunki działania programu	30
6.1. Działania profilaktyczne	32
6.2. Działania ochronne	33
6.3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc	33
6.4. Działania interwencyjne i reagowanie służb	34
7. Realizacja programu	35
7.1. Źródła finansowania	35
7.2. Realizatorzy programu	36
7.3 Termin realizacji	36
7.4. Monitoring i ewaluacja	36
Podsumowanie	37

1. Wprowadzenie teoretyczne

Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu człowieka, kształtując osobowość, poglądy i systemy wartości. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie zaspokajane są podstawowe potrzeby psychiczne, doznawanie i odwzajemnianie miłości, potrzeba akceptacji, afiliacji, bezpieczeństwa, uznania i współdziałania. Gdy pojawia się przemoc, rodzina przestaje spełniać prawidłowo swoje funkcje, a szczególnie narażone i bezbronne wobec niej są dzieci, osoby starsze i z niepełnosprawnościami.

Efektywnie przeciwdziałać temu zjawisku można poprzez podejmowanie interdyscyplinarnych działań polegających na kompleksowej i skoordynowanej pomocy oraz działania profilaktyczne służące obniżeniu skali tego zjawiska w społeczności lokalnej.

Przemoc w rodzinie jest jednym z najtrudniejszych zagrożeń społecznych, naruszającym prawidłowe funkcjonowanie systemu rodzinnego. Jest zjawiskiem dynamicznym i trudnym do zdiagnozowania. Przejawy przemocy mogą pojawiać się nawet w formie nieuświadomionej przez sprawcę i ofiarę konfliktów lub agresji. Problem przemocy w rodzinie dotyczy osób różnej płci i wieku, pochodzących z różnych warstw społecznych, mogą to być partnerzy pozostający w związkach nieformalnych, małżonkowie, osoby z niepełnosprawnością, osoby starsze oraz dzieci będące niejednokrotnie świadkami przemocy. Do zjawiska przemocy może dochodzić także z powodu różnego rodzaju uzależnień, kopiowania wzorców zachowań wynoszonych z rodziny pochodzenia, słabej samokontroli, braku tolerancji na ustalone zasady, łatwości przeżywania złości i gniewu, braku empatii bądź niskiej wrażliwości i autorytarnych poglądów. Zachowania przemocowe przechodzą przez różne fazy, od agresji słownej, obrażania, poniżania, do przemocy fizycznej, seksualnej, naruszania własności, przemocy ekonomicznej oraz zaniedbania jako naruszania obowiązku do opieki ze strony najbliższych. Niemalże każda forma przemocy zawiera elementy przemocy psychicznej: manipulację, nadmierną kontrolę, przymus, zastraszanie i może prowadzić do wzajemnej zależności partnerów. Osoby doświadczające przemocy zmieniają swoje nastawienie do otoczenia, sposób myślenia, oczekiwania i radzenia sobie z trudnymi zachowaniami czy emocjami. Często odcinają się od brania odpowiedzialności za swoją sytuację życiową i zaczynają funkcjonować zgodnie z uzewnętrznionym wzorcem ofiary, także w relacjach

społecznych. Skutki zdarzeń przemocowych bez względu na formę jaką przybierają, zawsze są traumatyczne, prowadzą do zmian w psychice polegających na budowaniu negatywnego obrazu siebie. Osoby doświadczające przemocy mają przekonanie o braku własnej skuteczności z uwagi na brak poczucia bezpieczeństwa i przewidywalności sytuacji, co wywołuje poczucie krzywdy, zagubienia. Trudne doświadczenia ze względu na utratę kontroli i ograniczenia możliwości samodzielnego działania, wpływają na relacje społeczne. Poczucie winy, wstydu i bycia niezrozumianą. Funkcjonowanie w sytuacji zagrożenia przez kilka lat jako osoba współzależniona, odbiera zdolność do obiektywnej oceny rzeczywistości. Zakłóceniom może również ulec mechanizm regulujący rozpoznania potrzeb własnych. W obszarze przeciwdziałania przemocy podejmuje się współpracę poszczególnych służb społecznych i specjalistów różnych instytucji udzielających pomocy oraz wsparcia na płaszczyźnie socjalnej, psychicznej, emocjonalnej. Wprowadzenie narzędzi prawnych, procedur i oddziaływań interdyscyplinarnych mających na celu przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny znacznie zwiększa szanse na wyjście ze związku przemocowego. Funkcjonuje szeroka oferta specjalistycznego poradnictwa prawnego, rodzinnego i psychologicznego udzielając informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego.

Głównym celem pracy z osobami doświadczającymi gorącej przemocy jest zapewnienie im bezpieczeństwa, odizolowanie od sprawcy w formie schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, udzielanie poradnictwa, prawnego, psychologicznego oraz socjalnego. Wskazane jest uczenie działań skierowanych na zatrzymanie przemocy poprzez ukierunkowanie na współpracę z przedstawicielami instytucji i służb zobowiązanych do udzielania wsparcia.

Perspektywa psychologiczna odgrywa podstawową rolę w pomaganiu ofiarom przemocy przeciwdziałając procesowi wiktymizacji lub wyuczonej bezradności. Osoba doświadczająca przemocy wymaga pracy nad jej zmianą psychicznego funkcjonowania oraz wzmocnienia szeroko pojętych kompetencji interpersonalnych i społecznych. Pozwoli to na uruchomienie i odbudowanie poczucia wewnętrznej siły i godności oraz

odnalezienie zasobów, niezbędnych do zatrzymania przemocy w jej życiu. Kluczowym jest przywrócenie równowagi psychicznej oraz umiejętności samodzielnego radzenia sobie w trudnych, problemowych sytuacjach życiowych, poprzez wspieranie w odzyskiwaniu kontroli nad własnym życiem. Ważne jest aby osoba krzywdzona nauczyła się rozpoznawać manipulacje i kłamstwa, jakimi posługuje się sprawca w celu odzyskania pewności siebie. Wskazywanie obszarów kompetencji, określanie potrzeb oraz ich realizacja umożliwi poszukiwanie własnej drogi i sposobu wyjścia z sytuacji kryzysowej. Zapewnienie wsparcia emocjonalnego, poczucia bezpieczeństwa, polegające na okazaniu akceptacji empatii i zrozumienia sytuacji, umożliwi odnalezienie zasobów.

Nabycie zdolności rozpoznawania i kontrolowania swoich emocji pozwoli na branie odpowiedzialności za swoje życie przeciwdziałając wyuczonej bezradności.

Kompleksową pomocą psychologiczną, socjoterapeutyczną, prawną, socjalną i inną specjalistyczną w zależności od potrzeb, należy również objąć dzieci, a rodzicowi, ofierze przemocy oferować konsultacje wychowawcze. Perspektywa psychologiczna odgrywa podstawową rolę w pomaganiu ofiarom przemocy oraz prowadzeniu działań wobec sprawców. Pozwala zrozumieć zachowania osób krzywdzonych, wewnętrzne i sytuacyjne mechanizmy zniewalające, manipulacje sprawców, a także złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą. Oddziaływania psychologiczne mają kluczowe znaczenie w wyzwaniu się z przemocy i odbudowywaniu poczucia własnej godności i mocy. Udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie obejmuje zbiór oddziaływań, które mają na celu ich wsparcie w skutecznym zatrzymaniu przemocy

Pomimo aktywności instytucji, istniejących uregulowań prawnych oraz rosnącej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, potencjalne zagrożenie jego wystąpienia nadal może dotyczyć każdej rodziny.

Zaplanowane w niniejszym Programie działania są spójne z wyznaczonymi kierunkami w dokumentach strategicznych powiatu, województwa oraz państwa takimi jak: „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 rok” oraz „Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu

Wodzisławskiego na lata 2016 - 2026". Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wodzisławskim na lata 2021 - 2025 zawiera treści odnoszące się do diagnozy zjawisk, planowanych działań oraz wskaźników ich realizacji oraz ramowy program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

2. Przemoc w rodzinie w świetle obowiązujących przepisów prawa

2.1 Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 18 i 71 gwarantuje instytucji rodziny szczególną ochronę i opiekę Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo ma także obowiązek uwzględnić w swej polityce społecznej, udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Wskazuje także na równe prawa w życiu rodzinnym politycznym, społecznym i gospodarczym kobiet i mężczyzn. Zapisy Konstytucji zapewniają także ochronę praw dziecka. Dają prawo każdemu obywatelowi żądać od organów władzy publicznej jego ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218, 956)

Powyższa ustawa nakłada na samorząd powiatowy konieczność realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie określonych w art. 6 ust. 3, do których należą:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych;

- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat zgodnie z art. 6 ust 4 należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
Środki finansowe na zadania, o których mowa w powyższym artykule zapewnia budżet państwa.

Przepisami prawnymi uwzględniającymi zjawisko przemocy w rodzinie oraz wspierającymi realizację zadań w zakresie ograniczania tego zjawiska są między innymi:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2014 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1867, 2369 z późn. zm.),
- 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2013 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245),
- 3) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczone przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., Nr 50 poz. 259),
- 4) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2010 r., Nr 201, poz. 1334),
- 5) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 roku w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., Nr 126, poz. 718);
- 6) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 rok;
- 7) Kodeks Karny (Dz. U. z 2020 r., poz. 1444, 1517);
- 8) Ustawa z dnia 28 listopada 2011 roku o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonych oraz świadka (Dz. U. z 2015 r., poz. 21).

Problem przemocy w rodzinie został dostrzeżony i zdiagnozowany także w innych państwach, czego wyrazem są podejmowane działania organizacji międzynarodowych, w tym między innymi Organizacji Narodów Zjednoczonych czy też Rady Europy, w celu ograniczenia tego zjawiska.

W szczególności należy tu wskazać na akty prawa międzynarodowego, zmierzające do przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci oraz przemocy w rodzinie, w tym;

Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ):

1. Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 r.;
2. Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.;
3. Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 r.;
4. Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ – Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 r.

Rady Europy:

1. Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.;
2. Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.;
3. Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie;
4. Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy Rec. (2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z 30 kwietnia 2002 r.;
5. Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 11 maja 2011 r.

Unii Europejskiej:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101

- z 15.04.2011, s. 1);
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) (Dz. Urz. UE L 338 z 21.12.2011, s. 2);
 3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, s. 1);
 4. Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 57);
 5. Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, przyjęta 7 kwietnia 2011 r., CM(2011)49. Polska podpisała Konwencję Stambulską 13 grudnia 2013 r.;

3. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu wodzisławskiego

3.1 Odniesienie wobec osób doznających przemocy.

Można powiedzieć, że każdy intuicyjnie rozumie, czym jest przemoc w rodzinie. Jednak dobrostan rodzin jest interesem zarówno państwa i jego organów, a także społeczeństwa i każdej rodziny. Dlatego też szczegółowa definicja zjawiska przemocy w rodzinie została określona w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako: "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (...), a także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą". Najczęściej wyróżnia się przemoc: fizyczną, psychiczną, seksualną czy ekonomiczną.

Na potrzeby tego opracowania, przyjęto następujące rozumienie

poszczególnych form przemocy:

Przemoc fizyczna może przybierać różne formy – nie tylko bicia, kopania, duszenia, ale może to być także poszturchiwanie, wykręcanie rąk, szarpanie, szarpanie za włosy, popychanie czy spoliczkowanie drugiej osoby.

Przemoc psychiczna, emocjonalna, czyli na przykład: zastraszanie, groźby, wyzwiska, poniżanie, wyśmiewanie, obrażanie, posądzanie o zdradę, ciągłe krytykowanie, wywoływanie poczucia winy, czy kontrolowanie / zabranianie kontaktów z innymi osobami, np. z rodziny.

Przemoc Seksualna może przybierać formy na przykład: wymuszania stosunków seksualnych lub zmuszania do niechcianych zachowań seksualnych (niezależnie czy dotyczy to współmałżonków, czy też nie). Może to być także niechciane obłapywanie, obmacywanie, zmuszanie do oglądania treści pornograficznych.

Przemoc ekonomiczna może polegać na: zabieraniu lub wydzielaniu pieniędzy, zakazywaniu lub utrudnianiu podjęcia pracy zarobkowej, kontrolowaniu wszystkich wydatków, kontrolowaniu konta bankowego, zaciąganiu bez porozumienia kredytów/pożyczek, niszczeniu rzeczy osobistych lub stanowiących wspólną własność lub sprzedawaniu ich bez porozumienia.

Często permanentne doświadczanie przemocy wywołuje objaw wyuczonej bezradności, postrzeganej jako poddanie się, zaprzestanie działania, które wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało żadnego znaczenia. Skutki wyuczonej bezradności u osób doświadczających przemocy to:

- deficyty poznawcze – które polegają na uogólnionym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwy jest wpływ na bieg wydarzeń („w mojej sytuacji nic nie można zrobić”, „nikt nie jest w stanie mi pomóc”);
- deficyty motywacyjne – polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- deficyty emocjonalne – osoby doświadczające przemocy przeżywają stany apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Dlatego też szczególną uwagę należy poświęcić skutkom wyuczonej bezradności. Jeden z czołowych twórców koncepcji poznawczo-

behawioralnej lekarz, Aaron Beck zwraca uwagę jak wielką wagę na znak naszych emocji i zachowanie ma sposób postrzegania świata (w tym konkretnych sytuacji i naszych doświadczeń). W związku z tym, jeśli Klient jest silnie przekonany, że pomoc w jego przypadku nie jest możliwa, może nie ujawniać prawdziwego źródła objawów, urazów, dolegliwości i nie uczestniczyć w procesie pomocowym. Dla przedstawicieli służb współpracujących w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup roboczych, w bezpośrednim kontakcie z osobą pokrzywdzoną i sposób jej wypowiedzi może stanowić ważny trop, na drodze rozpoznania przemocy w rodzinie. Wyuczona bezradność czasami jest pojmowana w sposób stereotypowy. Niektórym osobom doświadczającym przemocy zarzuca się brak podejmowania jakichkolwiek prób zmiany swojej sytuacji. Prawda jest taka, że osoby doświadczające przemocy podejmują wiele (jednak nieskutecznych) prób wydostania się z urazowej sytuacji.

W celu wsparcia rodziny zagrożonej przemocą oraz diagnozy tego problemu przedstawiciel jednej z pięciu służb: oświaty, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”. Następnie trafia ona do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

O skali zjawiska przemocy w rodzinie może świadczyć statystyka liczby rodzin objętych pomocą w procedury „Niebieskiej Karty”. Szczegółowy dane dotyczące województwa śląskiego zawiera Tabela Nr 1. Ujęte w niej liczby wskazują na spadek liczby rodzin objętych tą formą wsparcia w latach 2016-2020.

Tabela Nr. 1. Liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych w gminach województwa śląskiego w latach 2016-2020.

Liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	6675	6001	5606	5141	brak danych

Dane dotyczące liczby rodzin uwzględniają również rodziny, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresach wcześniejszych, jeśli była w roku sprawozdawczym kontynuowana.

Źródło: Sprawozdania Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2016, 2017, 2018 i 2019. Za 2020 rok brak danych.

Zaprezentowane dane wskazują, że liczba rodzin dotkniętych przemocą, z którymi pracowali członkowie zespołów interdyscyplinarnych w gminach naszego województwa, co roku w niewielkim stopniu się obniża. Podobnie prezentują się dane dotyczące naszego powiatu, gdzie odnotowano w latach 2016-2020 niewielki spadek liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. Należy jednak zwrócić uwagę, że w gminie Lubomia i Mszana oraz mieście Wodzisław Śl., wskaźniki liczby rodzin objętych wsparciem w ramach „Niebieskiej Karty” w 2020 roku wzrósł w niewielkim stopniu wobec 2019 roku. Tabela Nr 2 obrazuje szczegółowe zestawienie tych danych.

Tabela Nr. 2. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” na terenie powiatu wodzisławskiego

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”					
Miasto/Gmina	2016	2017	2018	2019	2020
Wodzisław Śl.	171	161	130	118	128
Rydułtowy	48	49	49	59	42
Radlin	75	82	75	69	57
Marklowice	12	16	19	22	16
Gorzyce	39	45	47	59	36
Mszana	18	18	20	20	29
Godów	20	21	34	24	18
Pszów	39	30	26	34	21
Lubomia	6	14	20	10	14
OGÓLEM	428	436	420	415	361

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przesłanych z ośrodków pomocy społecznej powiatu wodzisławskiego.

3.2 Odniesienie wobec osób stosujących przemoc

Trudno jest nakreślić portret osoby stosującej przemoc. Postępowanie sprawców często bywa wspierane przez czynniki kulturowe. W wielu przypadkach przemoc jest związana z nietrzeźwością, ale alkohol nie powinien być obarczony bezpośrednią i wyłączną odpowiedzialnością za zachowania przemocowe. Nie jest przyczyną, może jednak wpływać na przemoc poprzez wzmacnianie czynników ryzyka i potęgowanie ich działania. Wyeliminowanie go wcale nie musi oznaczać zlikwidowania przyczyn przemocy.

Problemy w bliskich relacjach przeważnie nie pojawiają się od razu. Kiedy kobieta i mężczyzna stają się parą, w ich życiu następuje zwykle jakiś okres wzajemnej fascynacji sobą, dobrego porozumienia i planowania. Osoba, która w późniejszym czasie staje się agresorem, na początku stara się przedstawić siebie z jak najlepszej strony. To właśnie człowiek, który potrafi uruchomić całkowicie różne zachowania wobec różnych ludzi. W pracy, ze znajomymi, w obecności dalszej rodziny czy obcych jest spokojny, uczynny, kulturalny i tolerancyjny. A dla swoich najbliższych jest kimś, kogo można porównać dyktatora czy nawet kata. Budowaniu takiego obrazu służy pewna konfiguracja czynników psychospołecznych, która jest w stanie stworzyć niezwykle skuteczny wzorzec rozwiązywania problemów i konfliktów interpersonalnych. Ten właśnie wzorzec stanowi napęd dla zachowań skierowanych na osiągnięcie za wszelką cenę własnych celów, nie zważając na to, że dzieje się to kosztem drugiego człowieka. W celu rozpoznania i zrozumienia postępowania sprawcy przemoc, konieczne jest doprecyzowanie relacji, w których takie postępowanie krzywdzące może mieć miejsce. Należy jednocześnie pamiętać, że podstawową różnicą pomiędzy agresją a przemocą jest to, że przemoc zawsze występuje w relacji z drugim człowiekiem oraz istnieje znacząca asymetria sił w postaci przewagi jednej ze stron nad drugą.

Najczęściej osoba stosująca przemoc, na początku budowania relacji reaguje adekwatnie na potrzeby swojej partnerki, aby ją do siebie przekonać. Punktem kulminacyjnym w przeobrażeniu związku, może być przejście z etapu uwodzenia do etapu, w którym pojawiają się pierwsze symptomy zachowań przemocowych. Można przypuszczać, że osoba stosująca przemoc zyskując określone więzy, wynikające z przekonania, że osobie zależnej od niej nie będzie tak łatwo się wyzwolić, uruchamia

swoja zachowania kontrolujące. Wtedy w relacji pojawiają się pierwsze poważniejsze konflikty związane z wejściem w pełnienie nowych ról życiowych i podziałem związanych z nimi obowiązków. A także dochodzi do weryfikacji wzajemnych oczekiwań. Osoba stosująca przemoc ma tendencję do lekceważenia potrzeb partnera i nie poszukuje rozwiązań trudnych sytuacji. Za wszystkie nieporozumienia obarcza odpowiedzialnością ofiarę.

Drugą sferą wpływającą na budowanie fałszywych przekonań odnoszących się do zachowań przemocowych w związku, jest przecenienie „możliwości naprawczych przez partnerkę”. Kiedy dostrzega zachowania agresywne partnera, pojawia się tendencja i potrzeba ich usprawiedliwienia. Najczęściej dotyczą one „podwyższonego poziomu stresu”, „trudnej sytuacji rodzinnej /zawodowej”, „doświadczeniem prowokacji”. Prowadzi to często do popełniania przez partnerki błędu przeszacowania, opierającego się na fałszywym poczuciu mocy sprawczej „on się przy mnie zmieni”, „kiedy zamieszkamy osobno będzie spokojniejszy”, „jak urodzi się dziecko, to wszystko się zmieni”, „on tak naprawdę nie chciał się tak zachować”. Jednak w perspektywie czasu, zachowania osoby stosującej przemoc się nie zmieniają, co powoduje u partnera poczucie utraty siły i mocy. Z analizy relacji opartych na przemoc wynika, że typowe techniki stosowane przez sprawców wobec ofiar to:

- Izolacja;
- Monopolizacja uwagi;
- Stosowanie gróźb;
- Demonstrowanie wszechmocy;
- Prezentowania autorytarnych poglądów;
- Poniżanie i degradacja;
- Sporadyczne okazywanie pobłażliwości.

W związku opartym na kontroli i podporządkowaniu za pomocą przymusu, sprawca staje się często dla ofiary jedynym punktem odniesienia. Po latach upokorzeń osoba doświadczająca przemoc staje się niepewna, łatwo doświadcza skrajnych emocji, postrzega siebie przez pryzmat krzywdzenia i ma trudności z określeniem granic. Z perspektywy osoby stosującej przemoc nic nie jest jej przewinieniem. Korzysta często z wyparcia, zaprzeczenia i obwiniania, jako mechanizmów kontroli. Powoduje to, że partnerce towarzyszy ciągle

uczucie przygnębienia i niepokoju; często w takich sytuacjach przyjmuje taktykę „starania się” jeszcze bardziej, tak aby następnym razem zadowolić partnera. Okazuje się jednak, że bez względu na to, co ona w sobie zmieni, nie wpływa to na odmienny styl reagowania partnera. On nie ujawnia własnych słabości, buduje wokół siebie mit doskonałości. Ofiara, dążąc do budowania „szczęśliwej rodziny”, dzieli się swoimi obawami, ujawnia pragnienia, powierza swoje sekrety, a tym samym daje sprawcy władzę nad sobą. Pojawia się przestrzeń do nadużyć, która służy kontrolowaniu drugiej osoby. Taka postawa osób stosujących przemoc w rodzinie opiera się na cechach emocjonalnych, do które najczęściej identyfikujemy jako:

- Niska wrażliwość;
- Brak empatii;
- Niskie poczucie własnej wartości;
- Łatwość przeżywania złości i gniewu;
- Zaborczość, zazdrość oraz lęk przed porzuceniem

Dlatego też tak ważnym w procesie ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie jest podejmowane oddziaływań wobec sprawców, a jednym z nich jest udział w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Celem działań korekcyjno-edukacyjnych jest zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy w rodzinie, a także zwiększenie ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań. Uczestnicy rozwijają umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć i rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji. Dlatego też niepokoi systematycznie zmniejszająca się liczba osób objętych tymi oddziaływaniami. Szczegółowy wykaz liczby osób oraz źródła motywacji do udziału w programie zawiera Tabela Nr 3.

Tabela Nr 3 Liczba osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2016-2020 w powiecie wodzisławskim

Lata	Liczba osób objętych programem kore-edu.	Motywacja do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym			
		„Niebieska Karta”	Dobrowolny udział	Zobowiązane/wyrok Sądu	Inne
2016	31	6	2	23	0

2017	32	10	3	19	0
2018	25	7	2	12	4*
2019	15	3	4	7	2*
2020	8	1	3	4	0

*Ugoda/Motywacja asystenta rodziny

Źródło: Dane Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie .

W latach 2018-2019 ujawnia się w statystyce nowe źródło motywacji zewnętrznej do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym jakim jest treść postanowienia o ugodzie pomiędzy stronami, wypracowanej w postępowaniu mediacyjnym oraz motywacja asystenta rodziny.

Jednym z najczęściej popełnianych przestępstw w zakresie przemocy domowej, a jednocześnie stanowiącym nierzadko pierwszy przejaw agresji wśród domowników jest znęcanie się. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że dobrem chronionym w przypadku przestępstwa znęcania się jest rodzina i jej prawidłowe funkcjonowanie.

Jak wynika z danych przekazanych przez Prokuraturę Rejonową w Wodzisławiu Śl. w latach 2016 - 2020 złożono 888 zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1k.k., z czego 251 postępowań zakończono skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu.

Treść art. 207 kk, która była podstawą dla Wydziału II Karnego Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim do orzekania wyroków wobec osób stosujących przemoc w rodzinie brzmi w " § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, § 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12. Ze statystyk przekazanych przez powyższy wydział wynika, że w latach 2016 – 2020 łącznie na podstawie art. 207 kk skazano 226 osób, warunkowo zawieszono karę dla 171 osób, przy łącznej liczbie

prowadzonych w tym okresie postępowań, których liczba wynosiła 262. Jednocześnie w ramach tych postępowań tylko w 8 przypadkach, Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śl. zobowiązał skazanych do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W 2019 i 2020 roku żaden ze skazanych w tutejszym Sądzie nie został zobowiązany do udziału w programie. Siedem osób ujętych w tabeli dotyczy osób, wobec których orzekały inne Sądy oraz Wydziały Rodzinne. Powyższe dane wskazują na stałą tendencję do zmniejszania się liczby osób zgłaszających się do programu oraz zobowiązanych do jego realizacji.

4. Ocena skuteczności wybranych form wsparcia

4.1 Procedura „Niebieskiej Karty”

Jednym w środowisku rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o tę procedurę. Wszystkie szczegółowe wytyczne tego postępowania, zostały zawarte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Rozporządzenie określa jakie działania należy podjąć od momentu zgłoszenia stosowania przemocy w rodzinie do czasu jej zaprzestania. Formularz „Niebieska Karta” stanowi wyłącznie dokument, w którym zawarte są informacje dotyczące sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, jej rodziny, a także działań do realizacji których zobligowani będą przedstawiciele służb realizujących procedurę. Upoważnionymi do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” jest pięć podmiotów:

- policja;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- przedstawiciele oświaty;
- przedstawiciele ochrony zdrowia.

Instytucje te, podejmują działania związane z wszczęciem procedury w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wspólne opracowanie przez przedstawicieli wyżej wymienionych służb i osoby doznającej przemocy w rodzinie indywidualnego planu pomocy ma wpłynąć na podwyższenie poziomu bezpieczeństwa tych osoby oraz podjąć działania ochronne i naprawcze. Realizacja procedury odbywa się w oparciu o współpracę służb na

poziomie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Do ich zadań należy między innymi: udzielenie pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, podejmowanie działań w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Celem prowadzonych oddziaływań w rodzinie jest zatrzymanie przemocy. Po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy oraz stwierdzeniu, że przemoc ustała lub w przypadku rozstrzygnięcia o braku przesłanek do prowadzenia procedury, następuje jej zakończenie.

Badanie zrealizowane w 2017 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pt. „Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia osób doświadczających przemocy oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy” wskazało mocne i słabe strony funkcjonującego systemu wsparcia osób doświadczających przemocy. W ramach tego badania, szczególnie wysoko została oceniona przez osoby doświadczające przemocy w rodzinie procedura „Niebieskiej Karty”. Respondenci zwrócili uwagę na jej wysoką efektywność. Silnym ogniwem wsparcia rodziny doświadczającej przemocy zostały wskazane zespoły interdyscyplinarne, integrujące i koordynujące działania podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy oraz tworzone przez te zespoły grupy robocze, pracujące bezpośrednio z rodzinami objętymi „Niebieską Kartą”. Kolejnym, istotnym celem współpracy interdyscyplinarnej jest w szczególności: diagnoza problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w rodzinach zagrożonych przemocą i przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie działań w środowisku, rozpowszechnianie informacji o instytucjach świadczących pomoc zarówno osobom stosującym i doświadczającym przemocy oraz świadkom. Zestawienie szczegółowe liczby procedur „Niebieskiej Karty” realizowanych w powiecie wodzisławskim w latach 2016-2020 prezentuje Tabela Nr 4.

Tabela Nr. 4. Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty” na terenie powiatu wodzisławskiego w latach 2016-2020

Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”					
Miasto/Gmina	2016	2017	2018	2019	2020
Wodzisław Śl.	171	161	130	118	128
Rydułtowy	58	64	62	61	57
Radlin	78	85	79	71	57
Marklowice	12	16	19	22	16
Gorzyce	48	45	47	58	48
Mszana	24	21	22	21	29
Godów	24	21	37	24	22
Pszów	39	30	26	34	21
Lubomia	8	16	31	11	15
OGÓŁEM	462	459	453	420	394

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przesłanych z ośrodków pomocy społecznej powiatu wodzisławskiego.

Przedstawione w powyższej tabeli dane wskazują, że liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty” w 2020 roku była niższa względem 2016 roku o 68.

Odnotowano także zmniejszającą się liczbę interwencji policji w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie. Dane Powiatowej Komendy Policji w Wodzisławiu Śl. wskazują, że 2016 roku takich interwencji było 289, a w 2020 roku już tylko 186. To pokazuje, że systematycznie obniżającą się liczbę interwencji domowych w rodzinach zagrożonych przemocą. W przypadku podejmowania interwencji domowej przez Policję, w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie, funkcjonariusze w miarę możliwości na miejscu sporządzają formularz „Niebieskiej Karty” – „A” oraz przekazują pouczenie – kartę „B”. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta — B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta — A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego

formularza „Niebieska Karta — A” pozostawia się u wszczynającego procedurę.

Podczas spotkania w ramach zespołu oraz grupy roboczej wypracowany zostaje tak zwany indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w którym określana jest min. częstotliwość odwiedzin oraz oddziaływania w zakresie wsparcia rodziny. Dzielnicowy składa systematyczne wizyty sprawdzające jej stan bezpieczeństwa.

4.1 Zapewnienie schronienia

Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim jest jedyną w powiecie wodzisławskim placówką działającą w systemie całodobowym, świadczącą usługę w zakresie zapewnienia czasowego schronienia. Zasady organizacji sow zostały szczegółowo określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. W ramach działania interwencyjnego Ośrodek zapewnienie schronienia ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie. W województwie śląskim działają trzy tego typu placówki w Chorzowie, Świętochłowicach i Wodzisławiu Śl.

Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl. posiada 14 miejsc całodobowego pobytu, podczas którego zaspokojone zostają podstawowe potrzeby Klienta w zakresie bytowym. Od chwili przyjęcia osoby doświadczającej przemocy do Ośrodka, zostają jej także zapewnione usługi w formie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego i socjalnego oraz dostępu do świadczeń medycznych. Tabela Nr 5 zawiera szczegółowy

wykaz liczby osób objętych całodobową pomocą i wsparciem w Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl., w tym uwzględniający osoby będące mieszkańcami powiatu wodzisławskiego oraz spoza jego terenu.

Tabela Nr 5 Liczba osób objętych całodobowym wsparciem w latach 2016-2020

Rok	Liczba mieszkańców PSOW ogółem				Liczba osób - mieszkańców powiatu wodzisławskiego			
	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci i	Razem
2016	33	-	30	63	10	-	6	16
2017	33	2	28	63	16	1	13	30
2018	19	-	18	37	6	-	8	14
2019	37	3	41	81	11	2	8	21
2020	32	3	34	69	10	1	11	22

Źródło: Dane Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl.

W celu dokonania ewaluacji usług świadczonych w Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl. zostały wprowadzone ankiety ewaluacyjne, których celem jest ocena świadczonych usług oraz podniesienie ich jakości, a także usprawnianie działalności placówki. Powyższe ankiety miały charakter anonimowy, a ich wypełnienie jest dobrą wolą klienta, dlatego też liczba pozyskanych ankiet nie jest tożsama z liczą osób objętych całodobowym wsparciem.

W latach 2016 - 2020, 102 klientów oceniło jakość świadczonych przez Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy usług w zakresie wspierająco- terapeutycznym takich jak:

- grupa wsparcia dla kobiet doznających przemocy w rodzinie;
- porady prawne;
- konsultacje psychologiczno-pedagogiczne;
- konsultacje wychowawcze;
- poradnictwo socjalne;
- konsultacje terapeutyczne.

Tabele Nr 6 i Nr 7 przedstawiają zestawienie wielkości uzyskanych punktów w dwóch podstawowych obszarach usług proponowanych w placówce. W celu dokonania oceny ich jakości posłużono się skalą o wartości od 1 do 5. Gdzie 1 oznaczało najniższy wskaźnik oceny, a 5 najwyższą jej wartość. Klienci dokonywali oceny usług, z których korzystali w czasie pobytu w placówce, zgodnie ze swoimi odczuciami. Wypełnienie ankiety ewaluacyjnej jest ostatnim elementem w procesie kończącym pobyt klienta w Ośrodku. Anonimowość ankiety ewaluacyjnej zapewnia klientom swobodę wypowiedzi, a dla placówki uzyskane wyniki są podstawą do wprowadzenia zmian, których celem jest podniesienie jakości świadczonych usług.

Tabela Nr 6 Liczba osób dokonujących oceny poziomu usług świadczonych przez Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl. w zakresie terapeutyczno-wspomagającym oraz wartość uzyskanej oceny poszczególnych kategoriach.

Rok pobytu	Ocena jakości usług świadczonych w PSOW Liczba oceniających osób – ocena (skala od 1 do 5)												
	Zakres terapeutyczno – wspomagający												
	Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie		Porady prawne		Konsultacje psychologiczne		Konsultacje wychowawcze		Konsultacje terapeutyczne		Poradnictwo socjalne		
	liczba		liczba		liczba		liczba		liczba		liczba		
	osoby	pkt	osoby	pkt	osoby	pkt	osoby	pkt	osoby	pkt	osoby	pkt	
2016	23	5	20	5	25	5	21	5	23	5	23	5	
	1	4	4	4	3	4	3	4	4	4	2	4	
	2	3	1	3	3	3	2	3	1	3	3	3	
	1	2	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0	
2017	14	5	13	5	17	5	14	5	15	5	15	5	
	4	4	4	4	1	4	2	4	3	4	3	4	
	0	0	1	1	2	3	0	0	2	2	1	3	
	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	1	1	

2018	3	5	3	5	5	5	5	5	4	5	5	5
2019	8	5	5	5	14	5	18	5	20	5	15	5
	4	4	4	4	3	4	2	4	3	4	4	4
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	2	1
	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
2020	9	5	6	5	10	5	12	5	14	5	14	5
	3	3	1	4	4	4	2	4	4	4	1	4
	1	2	3	3	3	3	3	3	1	3	1	3
	0	0	2	2	0	0	1	1	1	1	1	1

Źródło: Dane Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl.

Ponadto w zakresie zaspokojenia potrzeb bytowych klienci dokonywali oceny jakości pomieszczeń w części hotelowej Ośrodka, to jest.: pomieszczenia do spania (pokoje interwencyjne), pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejscem do nauki, ogólnodostępne łazienki, miejsce do prania i suszenia, ogólnodostępna kuchnia. Odnosząc się także do faktu, „Czy w czasie pobytu w Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie byli osobami upoważnionymi do korzystania z wyżywienia, odzieży i obuwia oraz środków czystości i higieny osobistej”.

Tabela Nr 7 Liczba osób dokonujących oceny poziomu usług świadczonych przez Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie bytowym oraz wartość uzyskanej oceny.

Rok pobytu	Ocena jakości świadczonych usług w PSOW Liczba oceniających osób – ocena (skala od 1 do 5)	
	Zakres potrzeby bytowe	
	liczba	
	osoby	punkty
2016	25	5
	4	3
	2	-
	17	5

2017	3	4
	3	3
2018	4	5
	3	4
2019	22	5
	2	4
	1	2
2020	15	5
	2	4
	2	3
	1	1

Źródło: Dane Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl.

Ośrodek świadczy usługi ponadlokalnie, przyjmuje klientów bez skierowania i niezależnie od dochodu. Za pobyt osoby doznającej przemocy w specjalistycznym ośrodku wsparcia zarówno gmina miejsca jej pochodzenia jak i ona sama nie ponosi odpłatności. W sytuacji kiedy dochód osoby przebywającej w placówce nie przekracza aktualnie obowiązującego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Ośrodek zapewnia jej wyżywienie, odzież i obuwie oraz środki higieny osobistej i środki czystości.

4.2 Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy, po opuszczeniu Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne, po opuszczeniu Ośrodka przez Klienta i za jego zgodą, PSOW monitoruje jego sytuację życiową przez pół roku (okres ten może zostać przedłużony w zależności

od sytuacji osoby doznającej przemocy) w celu aktualizowania jego sytuacji życiowej i wsparcia jeśli tego potrzebuje.

Liczba wykonanych monitoringów jest bezpośrednio zależna od woli Klienta, który w chwili opuszczenia placówki wskazuje miejsce swojego dalszego pobytu. Udostępnienie tych informacji daje możliwość zwrócenia się do ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na pobyt klienta z prośbą o przeprowadzenie działań monitorujących w środowisku. Szczegółowe dane za lata 2016-2020 zawiera Tabela Nr 8.

Tabela Nr 8 Zestawienia monitoringów zrealizowanych przez Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Liczba monitoringów	Lata	Środowisko pobytu o opuszczeniu PSOW		
		Powrót do środowiska sprzed przyjęci	Zmiana środowiska zamieszkania	Skierowanie do innej instytucji
Ogółem: 159 z tego: z powiatu wodzisławskiego: 53 Spoza powiatu: 106	2016	29	7	1
	2017	17	14	1
	2018	9	10	2
	2019	14	15	1
	2020	12	17	0

Źródło: Dane Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl.

Na podstawie zebranego materiału można wnioskować, że w latach objętych ewaluacją 66% klientów Ośrodka, objętych całodobowym

wsparciem stanowili mieszkańcy spoza powiatu wodzisławskiego. Zauważono tendencję do zmiany osób korzystających ze schronienia w placówce do zmiany dotychczasowego środowiska zamieszkania. Decyzja o powrocie do miejsca zamieszkania sprzed przyjęcia, najczęściej wynika z utrzymującego się poczucia uwikłania w mechanizm przemocy. Znaczącym utrudnieniem pozostaje także zależność finansowa od osoby stosującej przemoc i zbyt niskie dochody własne, pozwalające na wynajęcie samodzielnego mieszkania.

Z analizy dokumentacji klientów stacjonarnych wynika, że najczęściej wskazywane trudności w procesie usamodzielnienia wynikają z:

- trudnej sytuacji socjalno-bytowej (brak pracy, bezdomność, wielodzietność, niepełnosprawność);
- braku systemu wsparcia w środowisku, a w szczególności brak organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy;
- wycofania się osoby stosującej przemoc z oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;
- funkcjonowania w społeczności stereotypów i przekonań na temat przemocy;
- uzależnienie;
- zaburzeń psychicznych.

Pojawiający się problem bezdomności klienta jest przyczyną skierowania go do innego rodzaju placówki. Dotyczy to takich jednostek jak: schroniska dla kobiet, domy dla matek z małymi dziećmi. Możliwości wsparcia klienta w zakresie uzyskania samodzielnego mieszkania zależą od dostępnych zasobów własnych gminy jego pochodzenia. Rodziny będące w grupie ryzyka zagrożenia przemocą (powracające do miejsca zamieszkania, w którym pierwotnie była narażona na doświadczanie przemocy) w środowisku zamieszkania były obejmowane wsparciem grup roboczych, współpracowały z pracownikiem socjalnym, otrzymywały wsparcie asystenta rodziny. Poprzez wizyty pracowników socjalnych na bieżąco monitorowano sytuację w tych rodzinach.

Do czynników ułatwiających usamodzielnienie się osób doznających przemocy należy zaliczyć:

- izolację sprawcy przemocy (nakaz opuszczenia miejsca zamieszkania, sądowy zakaz zbliżania się);

- instytucjonalne i rodzinne wsparcie osób doznających przemocy.

5. Zasoby instytucjonalne Powiatu Wodzisławskiego

5.1 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podstawowym ogniwem struktury pomocy społecznej Powiatu Wodzisławskiego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które świadczy usługi specjalistyczne, prowadzi poradnictwo i wsparcie metodyczne, organizuje szkolenia, aktywizuje i wspiera organizacje pozarządowe, koordynuje i nadzoruje prawidłowe funkcjonowanie innych jednostek pomocy społecznej. Ponadto jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Misją Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest pomoc społeczna mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i podejmuje działania mające na celu ograniczenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się osób i rodziny oraz integracji ze środowiskiem.

Głównymi adresatami PCPR są:

- usamodzielnieni wychowankowie rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny doświadczające przemocy w rodzinie,
- sprawcy przemocy w rodzinie,
- rodziny z dziećmi,
- osoby z niepełnosprawnością,
- osoby starsze,
- korzystający z informacji o prawach i usługach,
- pracownicy organizacji pozarządowych,
- pracownicy innych jednostek ops z terenu powiatu,
- cudzoziemcy.

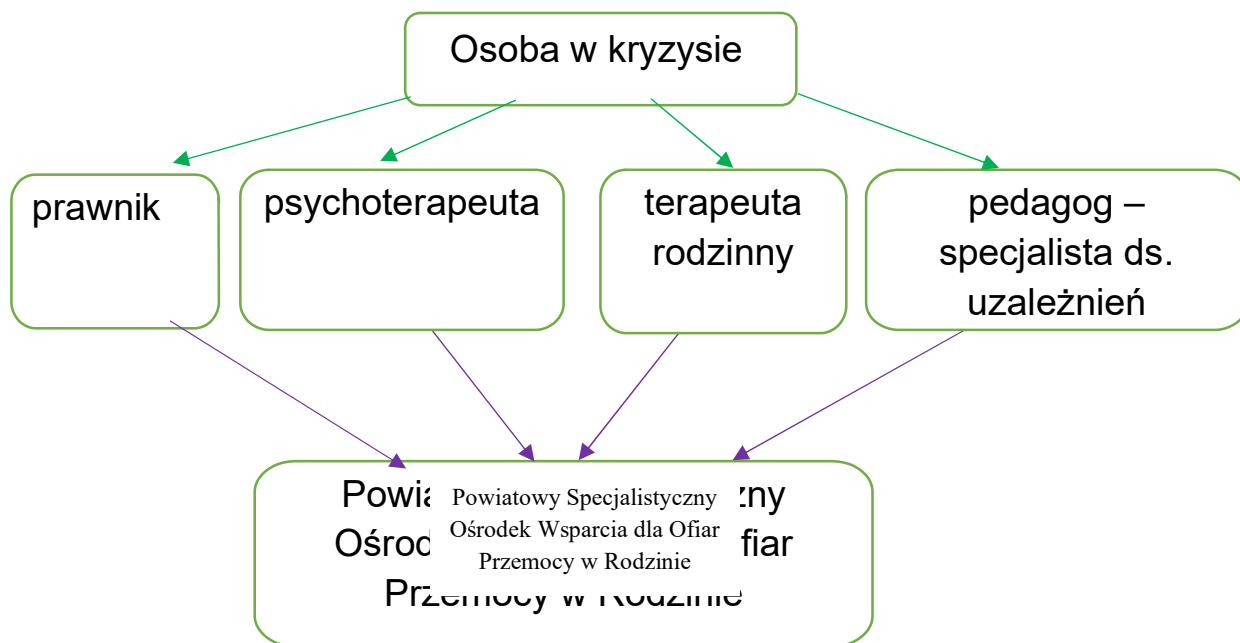
W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej jako efekt zapotrzebowania na specjalistyczne usługi na rzecz mieszkańców Powiatu Wodzisławskiego. Osoby, które korzystają z usług Punktu Interwencji Kryzysowej znajdują się w sytuacjach trudnych, należą do nich przemoc w rodzinie, załamanie zdrowia, doświadczanie przestępstw, utratą środków do życia i innymi, zdarzeniami losowymi.

Celem działalności PIK jest świadczenie bezpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej i interwencyjnej mieszkańcom powiatu.

Bieżąca działalność Punktu Interwencji Kryzysowej oparta jest na poradnictwie specjalistycznym świadczonym przez:

- - prawnika,
- - psychoterapeutę,
- - terapeutę rodzinnego,
- - pedagoga- specjalistę ds. uzależnień.

W przypadku, gdy osoba została dotknięta problemem przemocy, specjalista Punktu zaleca konsultację w Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Schemat realizacji działań interwencyjnych

5.2 Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim realizuje zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Wodzisławskim od grudnia 2006 roku. Corocznie wysokość budżetu placówki warunkowana jest decyzją Wojewody Śląskiego określającą wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań realizowanych przez Ośrodek.

Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a także innych ustaw oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno - edukacyjne. Cele statutowe Specjalistycznego Ośrodka w zakresie interwencyjnym to przede wszystkim zapewnienie schronienia dla 14 osób ofiar przemocy w rodzinie z możliwością zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych do trzech miesięcy (bez skierowania, i bez względu na dochód, z możliwością przedłużenia w uzasadnionych przypadkach). Klienci Ośrodka mają możliwość odseparowania się od osoby stosującej przemoc w rodzinie. Podczas pobytu w placówce otrzymują także wsparcie w przewyciężaniu sytuacji kryzysowej. Udzielana jest im pomoc psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna i socjalna. Priorytetem działania Ośrodka jest niesienie pomocy ludziom w sytuacjach wywołanych doświadczaniem przemocy oraz przywracanie im zdolności i umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych, a w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia osoby doświadczającej przemocy w rodzinie, placówka stwarza możliwość udzielenia całodobowego schronienia. Ośrodek realizuje również program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Oddziaływania prowadzone są w formie

programów działań ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań, konstruktywnego rozwiązywania sporów i poprawy relacji w rodzinie.

5.3 Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gorzyczkach

Centrum rozpoczęło swoją działalność 1 września 2014 r. i jest budżetową jednostką organizacyjną Powiatu Wodzisławskiego z siedzibą w Gorzyczkach przy ulicy Wiejskiej 8, w Gorzyczkach. Przedmiotem działalności jednostki jest obsługa administracyjno-ekonomiczna i organizacyjna Powiatowego Domu Dziecka w Gorzyczkach oraz Powiatowej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Gorzyczkach oraz Powiatowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Wodzisławiu Śląskim. Centrum Administracyjne działa w oparciu o dwie sekcje – Sekcję Finansową oraz Sekcję Administracyjno – Obsługowo – Gospodarczą.

Każda z Placówek Centrum realizuje swoje zadania w ramach jednostki o charakterze socjalizacyjnym, zapewniając całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej, skierowanych na podstawie postanowień opiekuńczych sądów rodzinnych. W uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka bez skierowania w placówce może nastąpić na wniosek dziecka, jego rodziców lub opiekuna prawnego. Placówka zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dla dzieci od 10 do 18 roku życia. Tworzy dla swoich wychowanków odpowiednie formy opieki mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia. Pracownicy Placówek wspierają w utrzymaniu więzi dziecka z rodziną, pedagogizację rodziców, przygotowania wychowanka do powrotu do rodziny własnej, umieszczenia w rodzinie przysposabiającej lub w rodzinnej opiece zastępczej.

Na terenie Placówek prowadzona jest praca z dzieckiem według przygotowanego dla niego planu pomocy. Plan ten jest tworzony przy współpracy asystenta rodziny.

Cele realizowane przez Placówki

- Zaspokajanie niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych wychowanków,
- Pomoc i wspieranie rodziców wychowanków w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych,
- Podejmowanie działań w celu powrotu wychowanka do domu rodzinnego,
- Umieszczanie wychowanków w rodzinach przysposabiających lub rodzinnej pieczy zastępczej,
- Umożliwianie prawidłowego przebiegu procesów rozwoju i socjalizacji wychowanków,
- Udzielanie specjalistycznego wsparcia wychowankom i ich rodzinom.

Schemat organizacyjny Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gorzyczkach.

6. Cel strategiczny i kierunki działania programu

Cel strategiczny: Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie wodzisławski.

Dążenie do osiągnięcia celu strategicznego będzie systematycznie realizowane poprzez aktywne wzmacnianie sieci wsparcia społecznego na poziomie działań profilaktycznych, chroniących i interwencyjnych. Służyć temu będzie osiągnięcie zakładanych w poszczególnych działaniach celów szczegółowych, do których między innymi należą:

6.1 Działania profilaktyczne

- 6.1.1 Podnoszenie świadomości i wiedzy społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.
- 6.1.2 Wzmacnianie działań profilaktycznych, realizowanych przez instytucje, podmioty i organizacje pozarządowe, działające na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.
- 6.1.3 Podnoszenie jakości proponowanych usług na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.
- 6.1.4 Podnoszenie kompetencji służb i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 6.1.5 Upowszechnienie informacji na temat miejsc i ofert wsparcia dla osób doświadczających i stosujących przemoc w rodzinie oraz świadków.

Kierunki działań:

- Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie wodzisławskim.
- Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych.
- Prowadzenie szkoleń wzmacniających kompetencje zawodowe.

Wskaźniki:

- Liczba lokalnych kampanii społecznych.
- Liczba wydrukowanych materiałów informacyjnych.
- Liczba zorganizowanych szkoleń.

Realizatorzy działania:

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracownicy oświaty, policja, służba zdrowia w tym przedstawiciele POZ, szpitali, organizacje pozarządowe, Kościoły.

Termin realizacji: 2021 - 2025

6.2 Działania ochronne

6.2.1 Ochrona i pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez upowszechnianie i edukowanie w zakresie możliwych form uzyskania pomocy.

6.2.2 Wspieranie istniejącej infrastruktury oraz rozwój nowych podmiotów i organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- Tworzenie i realizacja programów promujących prawidłowe postawy rodzicielskie.
- Organizowanie działań wzmacniających system rodziny.
- Angażowanie instytucji i organizacji w system wsparcia rodziny doświadczającej przemocy.
- Realizacja programów profilaktyki zachowań agresywnych w szkole.

Wskaźniki:

- Liczba opracowanych programów.
- Liczba działań zrealizowanych interdyscyplinarnie (pogadanki, prelekcje).
- Liczba uczniów objętych programem profilaktycznym.

Realizatorzy działania:

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, policja, pracownicy oświaty, służba zdrowia w tym przedstawiciele podstawowej opieki zdrowotnej, szpitali, organizacje pozarządowe, Kościoły.

Termin realizacji: 2021 - 2025.

6.3 Oddziaływania na osoby stosujące przemoc

6.3.1 Wprowadzanie zasad współpracy pomiędzy instytucjami, podmiotami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

6.3.2 Realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

6.3.3 Rozszerzenie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działań:

- Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat prowadzonych oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych.
- Wzmacnianie umiejętności służb w zakresie budowania i wzmacniania motywacji osób stosujących przemoc w rodzinie do ich przystąpienia do programu korekcyjno - edukacyjnego.
- Realizacja oddziaływań programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Opracowanie i realizacja programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Wskaźniki:

- Liczba programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno - terapeutycznych.
- Liczba osób, które przystąpiły do programu korekcyjno-edukacyjnego.
- Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno - edukacyjny.

Realizatorzy działania:

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, policja służba zdrowia.

Termin realizacji: 2021-2025

6.4 Działania interwencyjne i reagowanie służb

6.4.1 Uzyskanie schronienia w sytuacji kryzysu w rodzinie wynikającego z przemocy.

6.4.2 Uzyskanie wsparcia w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

6.4.3 Wzmocnienie kompetencji służb w zakresie diagnozy i podejmowania interwencji w rodzinie doświadczającej przemocy.

Kierunki działań:

- Wspieranie i rozwijanie infrastruktury powiatowej w zakresie całodobowego wsparcia osób doświadczających przemocy.
- Szeroki dostęp do specjalistycznych usług, w tym poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego.

- Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie, Kościoły.

Wskaźniki:

- Liczba osób objętych wsparciem.

Realizatorzy działania:

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracownicy oświaty, policja, służba zdrowia w tym przedstawiciele podstawowej opieki zdrowotnej, Szpitali, pracownicy oświaty, organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: 2021 – 2025

7. Realizacja programu

Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wodzisławskim na lata 2021-2025 wpisuje się bezpośrednio w Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 rok oraz Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych i Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wodzisławskim i inne lokalne dokumenty strategiczne w tym strategię gminne.

7.1 Źródła finansowania

Środki finansowe na działania zaplanowane w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wodzisławskim na lata 2021- 2025 będą pochodzić z następujących źródeł:

- budżetu Powiatu Wodzisławskiego (w tym budżetów jednostek organizacyjnych powiatu),
- budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych,
- funduszy europejskich,
- funduszy organizacji pozarządowych,
- innych programów osłonowych i grantów.

Szczegółowe wskazanie wysokości planowanych środków na realizację programu nie jest możliwe ze względu na długi okres programowania.

Zapisy dokumentu będą wyznaczały kierunki starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie działalności poszczególnych jednostek oraz znajdą swoje odzwierciedlenie w dokumentach określających politykę finansową powiatu.

7.2 Realizatorzy programu

Powiat wodzisławski realizuje zadania ujęte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wodzisławskim na lata 2021 – 2025 w szczególności poprzez następujące jednostki i komórki organizacyjne:

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gorzyczkach,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim,
- Komenda Powiatowa Policji,
- NGO,
- Kościoły,
- inne podmioty działające na rzecz osób doświadczających przemocy lub stosujących przemoc.

7.3 Termin realizacji

Termin realizacji działań wyznaczonych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wodzisławskim przypada na lata 2021– 2025. Termin ten wpisuje się w nowy okres programowania działań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

7.4 Monitoring i ewaluacja

Kluczową rolę w monitorowaniu i ewaluacji Programu będzie pełnił Zespół ds. monitorowania i ewaluacji, powołany przez Starostę Wodzisławskiego. Pracą Zespołu koordynować będzie Dyrektor Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy

w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim. Zadania Zespołu określone będą w wydanym przez Starostę zarządzeniu.

Koordynator Zespołu w ramach rocznego sprawozdania z działalności, nie później niż do 31 stycznia następnego roku, przedstawi Zarządowi Powiatu Wodzisławskiego analizę stopnia realizacji programu, uzyskanych rezultatów oraz harmonogram planowanych na następny rok działań.

Przedstawiony „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wodzisławskim na lata 2021 - 2025” jest dokumentem otwartym, co oznacza, że w miarę potrzeb i w wyniku ewaluacji zadania w nim zawarte mogą ulegać zmianie.

Podsumowanie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wodzisławskim na lata 2021 - 2025 jest dokumentem określającym kierunki działań profilaktycznych i ochronnych, których celem jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu wodzisławskiego. Zakłada on interdyscyplinarną współpracę służb i innych podmiotów, które angażując się w realizację swoich zadań w sposób profesjonalny tworzyć będą sieć wsparcia społecznego dla rodzin zagrożonych i doświadczających przemocy w rodzinie. Monitoring i ewaluacji efektów programu stworzy możliwość do bieżącej oceny podejmowanych działań oraz ich skuteczności.